
ERNANI

4-kuvaelmainen ooppera. Sanat kirj. Francesco Maria Piave. Säveltänyt Giuseppe Verdi. Ensiesitys Venetsian la Fenice-teatterissa 9 p. maaliskuuta 1844.

1. KUVaelMA. *Aragonian vuoristossa.* Aragonian herttua Don Giovanni, jonka isän Espanjan kuningas Don Carlo on surmauttanut, on, palattuaan salaa maanpaosta, liittynyt kapinallisiin rosvojoukkoihin, joihin paljon muitakin maan ylimyksiä on yhtynyt, tarkoituksessa taistella kuningasta vastaan. Ooppera alkaa kapinallisten ja rosvojen kuorolla, jonka aikana Ernani — se on Don Giovannin salanimi — saapuu. Kuoro ihmettelee hänen alkuloisuuttaan: "Ernani saapuu tuolta; mi tuottaa sulle huolta? On katsees rauhaton." Ernani vastaa: "Oi ystävät te parhaat, ma teitä kiittää saan. Nyt kuulla saatte syyn mun murheeseeni." Hän selittää kavatiinassa "Kuin

aamukaste virkistään..." rakastavansa jalosukuista neiti Elviraa, jota kuitenkin hänen enonsa, vanha herttua Don Ruy Gomez de Silva pitää läheisessä linnassaan, aikoen mennä hänen kanssaan naimisiin. Hän kehoittaa rosvoja auttamaan häntä neidon ryöstämisessä, johon nämä ilomielin suostuvat.

2. KUVaelma. *Elviran huone Silvan linnassa.* Elvira valittaa kovaa kohtaloaan, joka häntä uhkaa kun vihaamansa Silva hänet tahtoo sitoa avioliiton siteillä. Hän kaipaa Ernania, joka on luvannut hänet vapauttaa (kavatiina: "Ernani, Ernani, riennä jo, kahleista kauheista auta.") Hänelle tuodaan Silvan morsiuslahjoja, joiden tuojia hän kiittää, vaikka "maailman aarteet kallehimmat eivät ikinä ostaa voi lempeä". Kuningas Carlo, joka myöskin on ihastunut Elviraan, tulee linnaan valepuvussa, mutta Elvira tuntee hänet ja torjuu jyrkästi hänen lemmentarjoilunsa. Kun kuningas uhkaa väkivalloin viedä hänet mukanaan, tarttuu Elvira tikariin, surmatakseen itsensä. Tällöin saapuu Ernani, jonka Don Carlo tuntee kapinoivaksi rosvopäälliköksi, Ernanin taas ilmaistessa kostontunteensa kuningasta kohtaan ja vaatiessa tätä kaksintaisteluun. Nyt saapuu paikalle Silvakin, joka tyrmistykseksensä näkee Elviran luona kaksikin viettelijää, kuten hän otaksuu. "Tää kuniani loukkaus ei kostamatta jää", huudahtaa hän, samalla kuin hän kavatiinassa säälittelee itseänsä. Hän vaatii vierailta miehiltä hyvitystä. Kuninkaan asemies Riccardo tulee si-

sään ja kuninkaan läsnäolo paljastuu, kaikkien suureksi hämmästykseksi. Silva pyytää hallitsijaltansa anteeksi. Ernanin kuningas koettaa poistaa linnasta, antamalla hänelle jonkun lähtevin tehtävän. Ernani on tottelevinaan, mutta vannoo kostavansa verisesti kuninkaalle kärsimänsä vääryydet. Kuningas jää yöksi linnaan, Silvan vieraana.

3. KUVaelma. *Sali Silvan linnassa.* Ernani saapuu pukeutuneena pyhiinvaeltajaksi ja pyytää takaa-ajettuna Silvalta suojaa ja vieraanvaraa, jonka Silva myöskin hänelle lupaa. Elvira on pitänyt Ernania jo kuolleen ja on senvuoksi suostunut menemään Silvan kanssa vihille, kuitenkin päättäen surmata itsensä alttarin ääressä. Ernani pitää häntä petturina, mutta Elvira vakuuttaa uskollisuutensa olevan horjumattoman. Silva yllättää rakastavaiset heidän kohtauksessaan. Hän pitää kuitenkin sanansa ja suojelee Ernania kuninkaalta, vaikkakin hän pidättää itselleen oikeuden myöhemmin kostaa kilpakosijalleen. Silva siis kieltäytyy, kunniasanansa perusteella, luovuttamasta Ernania, jota Don Carlon miehet turhaan etsivät. Kun Silva jää kahdenkesken Ernanin kanssa, vaatii hän tätä kaksintaisteluun. Ernani kieltäytyy taistelemasta pelastajansa kanssa ja kun Silva pääsee perille kuninkaan aikeista Elviran suhteen yhtyy hän Ernaniin kuningasta vastaan, riistääksensä tältä Elviran, jonka kuningas on ottanut panttivankina mukaansa siksi kunnes hän saisi Ernanin valtaansa.

4. KUVaelMA. *Kaarle Suuren hautaholvi Aachenin tuomiokirkossa.* Don Carlo keisarin haudan ääressä (kavatiina: "Nuoruuden armas aika, se voittoon ihanteensa luottaa.") Hän tietää, että Silva, Ernani ja heidän liittolaisensa, jotka ovat hekin tulleet Aacheeniin keisarivaalin johdosta, kokoutuisivat täällä holvissa suunnittelemaan kuninkaan murhaa. Hän päättää salassa kuunnella salaliittolaisten neuvotteluja. Kun nämä ovat keräytyneet, kilpailevat Ernani ja Silva, kumpi saisi koston Don Carloa vastaan suorittaa. Ernani valitaan teon suorittajaksi. Tällä välin Don Carlo valitaan Rooman keisariksi ja hän on samalla tilanteen herra. Kapinallisten asia on menetetty. Kuningas-keisari esiintyy ja määrää, että kaikki kapinalliset ylimykset, ritarit, kreivit ja herttuat ovat rangaistavat kuolemalla. Silloin Ernani ilmaisee, kuka hän on — Aragonian herttua — ja vaatii saada jakaa toisten kuolemaan tuomittujen kohtalon. Elvira vetoaa vastavalitun keisarin jalomielisyyteen ja rukoilee Ernanille armoa. Don Carlo, jonka mieli on muuttunut, armahtaa kaikki, antaa Ernanille hänen herttuakuntansa takaisin ja yhdistää hänen ja Elviran kädet. Kaikki juhlivat keisari Kaarle Viidettä.